

Med fysiske og psykiske robuste barn, skaper vi fremtiden sammen

RINGERIKE
KOMMUNE

Kvalitetsplan for de kommunale barnehagene 2024-2028

Kvalitetsplanens oppbygging

HVORFOR ha en kvalitetsplan?

- Strategien forankring og hensikt
- Kvalitetsplanen er
- Planen bygger på
- Kvalitetsplanen for kommunale barnehager skal bidra til

HVA vil vi oppnå med kvalitetsplanen?

- Felles forståelse
- Vi har rett kompetanse i alle stillinger – et attraktivt sted å jobbe
- Verdier
- Slik forstår vi kompetanse i Ringerike kommune
- Foreldresamarbeid

HVA er kvalitet i barnehagen?

- Hva er kvalitet - det som skal prege hverdagen i barnehagen
- Relasjonskompetansen
- Demokrati og medvirkning
- Folkehelse
- Bærekraftig utvikling

HVORDAN arbeider vi med satsningsområder?

- Inkludering
- Lek

HVORDAN arbeider vi med kvalitetsplanen?

- Barnehagen som lærende organisasjon
- Hva innebærer et godt læringsmiljø?
- Kompetanse i barnehagen innebærer
  - Hvordan arbeider vi med evner?
  - Hvordan arbeider vi med holdninger?
  - Hvordan arbeider vi med kunnskap?
  - Hvordan arbeider vi med ferdigheter?
- Evaluering og kontinuerlig forbedring
- Hvordan vet vi at vi lykkes?

Sammen former vi barnehager for fremtiden

- Hva trenger barn i fremtiden?

HVORFOR ha en kvalitetsplan?

- Kvalitetsplan forankring og hensikt
- Kvalitetsplanen er
- Planen bygger på
- Kvalitetsplanen for kommunale barnehager skal bidra til

Kvalitetsplan forankring og hensikt

Denne planen skal sikre felles målsetninger og kvalitet, og den skal gi føringer for hvordan vi skal utvikle de kommunale barnehagene i Ringerike i årene fremover. Ringerike kommune har fokus på å bygge kultur for utvikling og læring.

Gjennom å arbeide etter planen utvikler vi et barnehagetilbud av høy kvalitet. Dette innebærer både medarbeidere med riktig kompetanse og kontinuerlig kompetanseutvikling. Andre områder er god ledelse og tilstrekkelig bemanning, samt arbeid i tråd med rammeplanen. Barnehagene skal analysere, planlegge, gjennomføre tiltak og kontinuerlig forbedre hvordan vi legger til rette for utvikling og læring.

Kvalitetsplanen er utarbeidet av ledergruppen i de kommunale barnehagene.

Kvalitetsplanen er:

- Styringsdokument for medarbeidere i barnehagene
- Orientering til politikerne
- Grunnlag for kompetanseheving og utvikling
- Informasjon til foresatte

Planen bygger på:

- Lov om barnehage
- Rammeplan for barnehagen - innhold og oppgaver 01.08.2017
- St.meld. nr. 41 (2008–2009) Kvalitet i barnehagen
- Rapport fra KD "Et jevnere utdanningsløp" februar 2024
- St.meld. nr. 6 (2019-2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO
- Kommuneplanens samfunnsdel (2021-2030)
- Kompetansestrategi 2022-2026
- Handlingsplan «Fra ord til handling» 2022-2024

Kvalitetsplanen for kommunale barnehager skal bidra til:

- Å utvikle ett barnehagetilbud med høy kvalitet
- Å styrke barnehagen som en lærende organisasjon og utvikle barnehagebasert kompetanse med fokus på kvalitet i alle ledd
- At alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap
- Å fremme vennskap og lek for alle barn

HVA

vil vi oppnå med kvalitetsplanen?

- Felles forståelse
- Vi har rett kompetanse i alle stillinger – et attraktivt sted å jobbe
- Verdier
- Slik forstår vi kompetanse i Ringerike kommune
- Foreldresamarbeid

Felles forståelse

Alle medarbeidere skal ha en felles forståelse av barnehagens oppdrag og barnehagens plass i samfunnet forøvrig.

Barnehagene skal gjennomutvalgte områder bidra til å oppfylle FNs bærekrafts mål.

Vi ønsker å samarbeide med foresatte om hva som er viktig for barn i dagens samfunn. Barnehagene vektlegger arbeidet med å skape felles bevissthet, dette er viktig for å lykkes med tidlig innsats i laget rundt barnet.

Vi har rett kompetanse i alle stillinger – et attraktivt sted å jobbe

Det er viktig at alle medarbeidere opplever mestring i arbeidet.

Det jobbes med at både barnehagen og medarbeidere skal være i flytsonen, samtidig som vi alle er opptatt av å utvikle oss.

Ringerike kommune som arbeidsplass har et godt omdømme og dermed nær 100 % barnehagelærerdekning. De kommunale barnehagene har barnehagelærere i nær alle stillinger. Det er viktig at vi fortsatt rekrutterer, utvikler og beholder gode medarbeidere. I dette arbeidet er lønns- og arbeidsvilkår av stor betydning. Dette fordrer fortsatt gode lønns- og arbeidsvilkår.

Våre verdier – NÆR

Våre verdier er Nyskapende, Ærlig og Respektfull – NÆR. Dette er utgangspunkt for våre holdninger og kulturen som skal prege barnehagene. Møter med barn, foresatte og medarbeidere skal være preget av verdiene våre. Vi møter hverandre med respekt og ærlighet, og vi er nyskapende sammen.

NÆR innebærer:

N - Nyskapende

- Vi oppdaterer oss på barnets interesser i samfunnet
- Vi skaper nye aktiviteter, slik at barna lærer på ulike måter
- Vi er åpne for å prøve noe nytt
- Vi har en bevissthet på å være i utvikling
- Vi endrer det fysiske miljøet

Æ - Ærlig

- Vi tar barna på alvor og møter de på deres premisser
- Vi sier fra til foresatte hvis det er noe
- Vi sier det vi mener her og nå, og til den personen det gjelder
- Vi gir konstruktive tilbakemeldinger til hverandre

R - Respektfull

- Vi møter barnet, der barnet selv er, ut fra alder og modenhet
- Vi ser behovet til foresatte og møter hver enkelt
- Vi respekterer at alle er ulike
- Vi skal lytte til det som blir formidlet
- Vi skal være rause og hjelpe andre

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling,

Barnehageloven § 1.

Barnehagen og foresatte har sammenfallende interesser, barna og deres beste. Foresatte har hovedansvaret for barnas oppdragelse. Barnehagen representerer et kompletterende miljø til barnets hjem. Det er et mål for oss å ha et godt samarbeid med alle foresatte.

I våre barnehager er hovedfokuset tidlig innsats i samarbeid med foresatte og andre samarbeidspartnere. Et åpent og tillitsfullt forhold mellom foresatte og våre medarbeidere, gjør at vi sammen kan ha et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Vi vet at gjensidig og varm kommunikasjon har positiv effekt på hvordan barna fungerer og trives.

Foresatte kjenner sitt barn best, mens barnehagen ser hvordan barnet fungerer i gruppe med andre barn. Vi møter foresatte med respekt, lydhørhet og innsikt, og vi utjevner sosiale forskjeller.

Foreldresamarbeid viser seg i praksis ved at:

- Vi har daglig kontakt ved levering og henting
- Vi møter foresatte med respekt og ærlighet
- Vi bruker Transponder
- Vi har minst en foreldresamtale i året
- Vi har minst et foreldremøte i året
- Vi gjennomfører årlig UDIRs foreldreundersøkelse
- Vi har overgangssamtaler når barna begynner på skolen, og ved behov når barna bytter avdeling fra liten til stor
- Vi har jevnlig møter med samarbeidsutvalget
- Vi har foreldremøte eller oppstarts samtale med nye foresatte
- Vi gir foreldreveiledning og informasjon om ulike hjelpeinstanser ved behov

HVA

er kvalitet i barnehagen?

- Hva er kvalitet - det som skal prege hverdagen i barnehagen
- Relasjonskompetanse
- Demokrati og medvirkning
- Folkehelse og livsmestring
- Bærekraftig utvikling

Hva er kvalitet - det som skal prege hverdagen i barnehager

Kvalitet i barnehagen handler om å skape et miljø der alle barn opplever trygghet, trivsel, tilhørighet og mestring. Her er noen viktige aspekter som skal prege hverdagen i våre barnehager:

Omsorg og trygghet: Barna skal føle seg trygge og ivaretatt. Dette innebærer at våre medarbeidere er tilstedeværende, oppmerksomme og sensitive overfor barnas behov.

Lek og læring: Barnehagen skal tilby et variert og stimulerende læringsmiljø som fremmer barnas nysgjerrighet og læringsglede. Lek er en sentral del av barnas hverdag og en viktig arena for læring.

Sosial utvikling: Barnehagen skal støtte barnas sosiale ferdigheter ved å legge til rette for samspill, vennskap og konfliktløsning. Dette bidrar til å utvikle barnas empati og evne til å samarbeide.

Medvirkning: Barna skal få mulighet til å påvirke sin egen hverdag og delta i beslutninger som angår dem. Dette styrker barnas selvfølelse og ansvarsfølelse.

Inkludering og mangfold: Barnehagen skal være et inkluderende miljø der alle barn, uavhengig av bakgrunn og forutsetninger, føler seg velkomne og verdsatt.

Kompetente medarbeidere: Medarbeidernes kompetanse er avgjørende for kvaliteten i barnehagen. Medarbeiderne skal ha relevant utdanning og kontinuerlig utvikle sin kompetanse for å kunne møte barnas behov på best mulig måte.

Relasjonskompetanse

Barnehagen skal være ett trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barna skal oppleve glede og trivsel sammen med andre barn i hverdagsaktiviteter via lek og læring. Barn er relasjonsorienterte og meningsskapende helt fra de kommer til verden. Barnehagebarna er sosiale aktører som selv bidrar til egen og andres læring og trivsel.

Veileder fra UDIR: Barns trivsel, voksnes ansvar (mars 2018)

Voksenstil er et annet ord for væremåte eller oppførsel, og handler om hvordan vi vanligvis oppfører oss eller reagerer i møte med barn. Diana Baumrind viser i sin modell til fire forskjellige voksenstiler. En autoritativ voksenstil, med en kombinasjon av innlevelse fra varme og omsorgsfulle voksne med tydelige grenser, er den beste måten å støtte barnets utvikling på. Holdninger og bevissthet rundt egen voksenstil gjør at vi i større grad utøver den autoritative voksenstilen – også i utfordrende situasjoner.

Den autoritative teorien til Baumrind handler om to sentrale dimensjoner. Det er viktig med både relasjonskvalitet og med krav/forventninger til barnet. Hvordan den voksne utøver disse hver for seg og i kombinasjon er avgjørende. God relasjonskvalitet mellom den voksne og barnet gjør det i større grad mulig og komme i posisjon til å kunne sette grenser.

Relasjonsbyggingen med barnet kan være god, uklare grenser eller mangel på grenser, kan likevel føre til usikkerhet. Alle barn trenger å lære å forholde seg til sosiale normer, slik at de kan fungere godt i samspill med andre.

Interaksjon

Interaksjon er møtepunkter mellom voksen og barn. Kvaliteten på interaksjonene vil generaliseres hos hver enkelt person, og gjennom det skapes relasjoner. Interaksjoner utgjør «byggesteiner» når du skal utvikle relasjoner.

Kvaliteten i interaksjoner kan deles inn i tre dimensjoner:

Positivt klima

Positivt klima handler om å få til en god emosjonell forbindelse mellom den voksne og barnet. Både verbale og nonverbale interaksjoner. I arbeidet med å skape et positivt klima er det viktig med positive handlinger, som smil, latter og entusiasme. Positiv kommunikasjon, forventinger og respekt er andre viktige områder.

Sensitivitet

Sensitivitet handler om å være til stede, fokusere på barnets behov og fange opp holdninger som utvikler seg i barnegruppa. Gjennom å være bevisst skal den voksne ligge i forkant og hjelpe barna med å finne løsninger. Ved utfordringer i barnegruppen settes det i gang tiltak gjennom å bruke BTI modellen.

Positiv perspektivtaking

Positiv perspektivtaking til barna dreier seg om å ha fokus rettet mot barnas interesseområder, deres motivasjon og deres medvirkning. Empati er å vise at man bryr seg om andre mennesker, og uttrykker medfølelse med andre.

Mead sin speilingsteori

Vi speiler oss i andres responser. Hvordan kvaliteten på disse responsene er, virker inn på oss og vår utvikling. Autoritative voksne vil fremmer selvbildeutviklingen til barnet som en følge av kvaliteten i responsen. Det er viktig å kunne ta andres perspektiv og sette seg inn i andres tanker. Positiv perspektivtaking er en forutsetning for å få til god kommunikasjon i relasjoner. Det handler om å kunne se omgivelsene med barnets øyne og kunne sette seg inn i barnets tanker, følelser og ønsker.

“Banking time”

Pianta bruker begrepet banking time, som handler om å få til lystbetont tid mellom den voksne og barnet. Noe som igjen vil danne grunnlag for en positiv relasjon. Barnet skal være med på å bestemme aktiviteten som skal gjøres, så langt det lar seg gjøre. Denne samværstiden skal gjennomføres uavhengig om barnet har oppført seg greit eller ikke. Alle barn har behov for en slik tid, men barn med utfordringer bør prioriteres.

Målet er å fylle «barnets konto» med gode opplevelser slik at barnet er trygg nok på deg til at du kan sette grenser ved behov.

Relasjonskompetansen viser seg i praksis:

- Vi ser hvor barnet har sin oppmerksomhet, og forsøker å forstå hva barnet vil formidle
- Vi tilrettelegger for den gode samtalen med enkeltbarnet og barnegruppen
- Vi bekrefter følelsen barnet har og er tilgjengelig for barnet
- Vi bruker et kroppsspråk og toneleie som samsvarer med det vi sier
- Vi følger barnas initiativ, og undrer oss og utforsker sammen med barna
- Vi anerkjenner mangfoldet

Demokrati og medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Rammeplan for barnehage 2017

Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Rammeplanen løfter frem viktigheten av å tilrettelegge for medvirkning som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. For å oppnå dette må barnehagen observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.

Gjennom året vil barnas behov for medvirkning forandre seg. I starten vil barna være avhengig av hjelp til å gjøre valg (eks. valg av aktiviteter), mens de etter hvert vil trenge mindre hjelp og støtte. Barna i barnehagen skal få være med å påvirke planleggingen av barnehagedagen. Dette må tilpasses etter barns alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve framgang. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysiske miljø.

Barnets stemme skal lyttes til både gjennom verbal og ikke verbal kommunikasjon. Å trene på og oppleve reell medbestemmelse, enten i lek eller læring er en viktig del av det å vokse opp.

Demokrati og medvirkning viser seg i praksis ved at:

- Vi bruker anerkjennende kommunikasjon
- Vi jobber for å se hvert enkelt barn og dets behov
- Vi endrer på planer i forhold til barns spontanitet
- Vi deltar i aktiviteter og lek sammen med barna, slik at planer kan lages i forhold til hva barna er opptatt av
- Vi gir mye tid og rom for barnas lek
- Vi legger til rette for selvstendighetstrening
- Vi legger til rette slik at de største barna er med på planlegging og evaluering av aktiviteter

Folkehelse og livsmestring

Rammeplanen for barnehager trekker frem livsmestring og helse. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Rammeplanen for barnehagen 2017

Vi skal sørge for at det fysiske miljøet er trygt, legge til rette for fysisk aktivitet og legge opp til nok utfordringer for den enkelte. Vi skal legge til rette for en sunn livsstil hos barn. Vi skal forebygge og følge opp barns fysiske og psykiske helse, i samarbeid med familie og laget rundt barnet. Jf. Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030.

I Rammeplanen for barnehager er livsmestring og helse, en del av barnehagens verdigrunnlag. Livsmestring handler om fysisk og psykisk helse, om barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd. Barnehagen jobber for å forebygge krenkelser og mobbing, og å oppdage barn som er utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep.

Helsefremmende OPPvekst i Ringerike kommune (HOPP) er et tverrfaglig kommunalt samarbeid. Vi skal legge til rette for sunn livsstil hos barn og unge, gi bedre læringsforhold, økt trivsel og forebygge livsstilsykdommer og inaktivitet.

I barnehagen skal alle barna erfare å være betydningsfulle for fellesskapet, og være i positivt samspill med barn og andre voksne. Barnehagen skal legge aktivt til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.

Folkehelse viser seg i praksis ved at:

- Vi følger helsedirektoratets faglige råd om barns fysiske aktivitet, helse og kosthold
- Vi serverer formiddagsmat og ettermiddagsmat hver dag
- Vi tilrettelegger for at barn får nok hvile og søvn
- Vi følger våre rutiner for psykososialt barnehagemiljø
- Vi er aktive med barna gjennom lek og fysiske aktiviteter
- Vi feirer bursdager i barnehagen med krone, flagg og bursdagssang
- Vi evaluerer arbeidet med HOPP 2. ganger i året (november og april)
- Vi har HOPP kontakter i hver barnehage som er med i HOPP nettverk
- Vi vektlegger og utfordrer barna i fysiske aktiviteter ut fra modenhet og alder

Bærekraftig utvikling

Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.
Rammeplan for barnehagen 2017

Rammeplanen trekker frem at barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for ett mer bærekraftig samfunn. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Våre barnehager skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i, både her og nå og i fremtiden. Vi benytter barnehagens nærområde, og bruker skogen som en arena for lek og læring hvor vi har rik tilgang på førstehåndserfaringer i naturen. Barna får naturopplevelser og blir kjent med naturens mangfold, og barnehagen ønsker med dette å bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Rammeplanen for barnehagen sier at barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal få erfaringer med å gi omsorg, og ta vare på omgivelsene og naturen.

Våre barnehager er miljøfyrtårnsertifiserte. Å være miljøfyrtårn handler om å jobbe målrettet med å forbedre våre miljøprestasjoner innenfor;

- Arbeidsmiljø
- Kildesortering
- Energiforbruk
- Innkjøp
- Transport

Bærekraftig utvikling viser seg i praksis:

- Vi leverer klima og miljørapport hvert år
- Vi re-sertifiseres hvert 3.år
- Vi har miljøfyrtårnansvarlig i hver barnehage
- Vi har dugnad
- Vi jobber med å redusere matsvinn
- Vi kildesorterer søppel og reduserer bruken av plast
- Vi opprettholder og skaper et sunt sosialt miljø i barnehagen
- Vi tar vare på naturen og våre omgivelser
- Vi fremmer kreativitet og miljøbevissthet ved å gjenbruke

HVORDAN

arbeider vi med satsningsområdene?

- Inkludering
- Lek

Inkludering

Felleskap i barnehagen spiller en avgjørende rolle i barns utvikling og trivsel. Det gir dem en følelse av tilhørighet, trygghet og håp, samtidig som det kan bidra til å utvikle deres sosiale ferdigheter og empati.

Barnehageansatte har en viktig oppgave i å støtte og fremme fellesskapet. Dette for å sikre at alle barn får rike og varierte opplevelser av tilhørighet. Dette krever målrettet arbeid og refleksjon over hvilke typer fellesskap som eksisterer, og hvordan de kan forbedres.

Betydning av å tilhøre fellesskapet, vises ved at de andre barna i barnegruppa savner en når en ikke er der.

Lek

Å leke er det viktigste barn gjør. Leken er ett mål i seg selv. Barn lærer gjennom leken og slik utvikler de seg til reflekterte, dannende mennesker. Ved å leke lærer barnet å samhandle med andre, løse utfordringer både fysiske og emosjonelle. De lærer også å utfordre seg i det trygge fellesskapet de er en del av og ikke minst kjenner de på mestring. Barnets lekeferdigheter er avgjørende for barnets utvikling både kognitivt, sosialt og rent fysiologisk.

Inkludering

Alle barn skal kjenne tilhørighet, trygghet og anerkjennelse i hverdagen, hvor hvert enkelt barn får medvirke til fellesskapet ut fra sine egne forutsetninger.

Når vi er en del av et inkluderende felleskap, er vi også en del av et trygt og godt barnehagemiljø. Barna opplever en indre og ytre trygghet, og at de kjenner at de har det godt med seg selv og andre. Vi jobber systematisk for å forebygge utestenging, og skaper like muligheter for å kunne inngå i positivt samspill og lek med andre barn.

Hovedmål: Alle barna skal kjenne tilhørighet, trygghet og anerkjennelse

Kjernekomponenter:

- Foreldremedvirkning
- Mangfold
- Tidlig innsats

Foreldremedvirkning

Vi ser at når foresatte viser engasjement og glede ved å se og møte andre barn på avdelingen enn sitt eget, viderefremmes det en bry-seg om-kultur; ett inkluderende miljø for både barn og foresatte. Dette er betydningsfullt i et forebyggende perspektiv, da alle barn trenger flere som bryr seg om dem og som viser det. Foresatte kan medvirke på ulike formelle eller uformelle arenaer. Dugnader er gode arenaer for å bli kjent med andre foresatte og bidra inn til barnehagefellesskapet.

Mangfold

Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Jf. KD 2017.

Tidlig innsats

Tidlig innsats handler om å oppdage og sette inn tiltak i forkant og når utfordringer oppstår. Først på avdelingsnivå, ved behov benyttes relevant kompetanse i eller utenfor barnehagen. Uansett hva behovet er skjer tiltakene i nært samarbeid med foresatte, slik at hele laget rundt barnet er med så tidlig som mulig.

Kjennetegn på god praksis:

- Vi bruker verktøy som pedagogisk analyse og BTI
- Vi skaper trygge overganger mellom hjem og barnehage, mellom avdelinger og ved overgang til skolen/SFO
- Vi har kunnskap og erfaring til å invitere alle med i leken
- Vi tilpasser aktivitetene til alle barn, slik at de opplever mestrings følelse
- Vi er autoritative: tydelige, trygge, forutsigbare og varme i vår kommunikasjon med barn, også når vi setter grenser
- Vi bygger en autoritativ kultur, i krevende situasjoner snur en speilet mot seg selv og ser på hva en kan endre
- Vi gir barna støtte, trygghet og rom for utforskning
- Vi bygger en kultur for å kunne ta ansvar for hverandre

Lek

I våre barnehager legger vi stor vekt på at barna skal få tid og rom til å leke. På denne måten kan den gode leken utvikle seg. Barn leker ikke for å lære, men fordi det er gøy og fordi leken gir følelsen av glede, velvære og livslyst i hverdagen. For barn er leken selve livet, og barn lever her og nå.

Leken er for barnet et mål i seg selv, men vi ser også at leken er et pedagogisk hjelpemiddel for å styrke barnas sosiale ferdigheter. Gjennom leken får barna allsidige erfaringer, som legger grunnlaget for læring, vekst og utvikling. På den måten kan vi si at leken bidrar til å forme oss og gjør oss til den vi er.

Hovedmål: Vi gir tid og verdsetter lek.

Kjernekomponenter:

- Lekemiljø
- Voksenrollen i lek
- Barns lekekompetanse

Lekemiljø

Miljøene, både inne og ute, skal være inspirerende og lagt til rette for ulike former for lek. Det er viktig at miljøene speiler barns interesser, alder og utviklingsnivå. Miljøet skal i løpet av året endre seg.

Å leke er universelt, mens innhold og utforming kan være kulturelt betinget. Barnehagens oppgave er derfor å legge til rette for varierte og felles opplevelser i barnegruppen, slik at alle barn gis mulighet til å etablere lek ut fra en felles opplevelse og forståelse.

Variasjon i miljøet skaper spenning og nye utfordringer for barna. Barnas nysgjerrighet og utforskertrang er deres redskap for utvikling og læring.

Voksenrollen i lek

Selv om mye av innholdet i barnehagen forandrer seg, vil kjernen aldri forandres: Det viktigste som skjer er samhandling barn imellom, og samhandling mellom voksne og barn. Voksne i barnehagen samhandler med barna. Ved at barn er sammen med ulike voksne lærer de at voksne kan være forskjellige på lik linje med barn.

Barn lærer best når de selv er aktive, gjennom å erfare og utforske verden på sin måte og i sitt tempo. I lek deltar barnet med hele seg. De bruker både hode og kropp, sanser og følelser. Lek er en prosess der barna er til stede, nysgjerrige og undrende på omgivelsene.

De undersøker og prøver ut mulige løsninger, og får nye erfaringer, forståelse og kunnskap. Leken er med på å danne grunnlaget for barns evne til refleksjon, konsentrasjon, innsatsvilje og kreativitet. Å være i lek gir barna mange og varierte erfaringer som bidrar til at de utvikler forståelse for omverdenen og den sosiale verden. I leken prøver barn ut ulike roller og ulike sider ved seg selv.

Barns lekekompetanse

Barn skal mestre ferdigheter både for å komme inn i lek og for å opprettholde den. Barns lek kan være komplisert, og noen leker krever erfaring og øvelse. Mange barn lærer av å observere andre i lek, noe de må få tid og rom til å gjøre. For å hjelpe barna med å utvikle god lekekompetanse må de voksne være til stede der barna leker. De voksne observerer leken og reflekterer over det de opplever og erfarer. Det er viktig å ha øye for samspillet i leken og legge merke til hvordan det forløper. De voksne tenker gjennom hvordan de selv best kan og bør hjelpe til.

Kjennetegn på god praksis:

- Vi er tilgjengelig for barna og avpasser støtte og involvering etter barnas behov
- Vi er aktivt med i lek
- Vi følger barnas ideer og forslag, og utvider leken ved å tilføye nye elementer
- Vi introduserer barna for nye og varierte leketemaer/miljøer
- Vi støtter barna i å kommunisere tanker, meninger, ønsker og intensjoner i leken
- Vi setter i gang lek med barn som ikke kommer med i lek med andre barn
- Vi gir barna felles erfaringer, og hjelper barna å omsette de felles erfaringene til lek
- Vi støtter barna i å planlegge leken
- Vi hjelper barna å tolke andre barns lekesignaler
- Vi hjelper barna å inkludere andre barn i lek, og støtter barna i å etablere gjensidig samspill
- Vi setter i gang regel- og sangleker hvor alle kan delta

HVORDAN

arbeider vi med kvalitetsplanen?

- Hva innebærer et godt læringsmiljø?
- Kompetanse i barnehagen innebærer
  - Hvordan arbeider vi med evner?
  - Hvordan arbeider vi med holdninger?
  - Hvordan arbeider vi med kunnskap?
  - Hvordan arbeider vi med ferdigheter?
- Evaluering og kontinuerlig forbedring
- Hvordan vet vi at vi lykkes?

Barnehagen som lærende organisasjon

Barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller. De skal ivareta relasjoner mellom barna i grupper, mellom barn og personalet og mellom personalet og foreldre.

Kunnskapsdepartementet, 2017

Å utvikle profesjonelle læringsfellesskap er avgjørende for utvikling av barnehagen. Fellesskapene bidrar til delte verdier og normer, kollektivt fokus, samarbeid, reflekterende dialog og av- praktiserende praksis. Vi jobber systematisk med kvalitet i barnehagen, for å gi barna et likeverdig tilbud av høy kvalitet. (Larsen & Slåtten 2023).

Lærende profesjonsfellesskap innebærer at:

- Vi deltar aktivt i refleksjon og dialog for å videreutvikle kvaliteten og for å styrke profesjonaliteten i vårt pedagogiske arbeid
- Vi reflekterer over verdivalg, holdninger og utviklingsbehov
- Vi bruker erfaringsbasert kunnskap, forskning og etiske vurderinger, som grunnlag for videreutvikling
- Vi bruker pedagogisk analyse som verktøy for å reflektere over praksis, og igangsetter tiltak/evaluering for forbedring

Barnehage som lærende organisasjon viser seg i praksis ved at:

- Vi utfordrer kontinuerlig vår eksisterende praksis til barns beste
- Vi har en delingskultur
- Vi reflekterer over egne holdninger og verdier i møte med våre barn og foreldre/foresatte
- Vi videreutvikler vår felles praksis gjennom å involvere hele personalgruppen i refleksjon, læring og videreutvikling
- Vi har en tilbakemeldingskultur som vektlegger erfaringslæring og som styrker vårt felleskap
- Vi bidrar alle aktivt i laget rundt barnet, i egen barnehage og på tvers av ansvarsområdene i vår sektor
- Vi oppsøker og tar i bruk både barns, foreldres og andres perspektiv i vår felles jobbing i laget rundt og med barnet
- Vi bruker pedagogisk analyse som et pedagogisk verktøy

Kompetanse

Ringerike beskriver kompetanse som kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger som er nødvendige for å nå mål.

I barnehagen handler kompetansebegrepet om å skape et miljø der barn kan utvikle seg både sosialt, emosjonelt og kognitivt. Dette innebærer at medarbeiderne må ha relevant kompetanse for å kunne tilrettelegge for barns trivsel og utvikling.

Kompetanse i barnehagen inkluderer evnen til å forstå og møte hvert enkelt barns behov, samt å bidra til sosial utjevning. Det er viktig at medarbeiderne har ferdigheter i å skape inkluderende læringsmiljøer, og at de kan samarbeide godt med foresatte for å støtte barnas utvikling.

Hvordan arbeider vi med evner?

Vi jobber med tillitsbasert ledelse hvor autonomi og relasjoner er viktig for hver medarbeider. Vi blir godt kjent med hver enkelt medarbeider, og kjenner hverandres styrker og svakheter. Vi jobber aktivt med kommunikasjon og tilbakemeldingskultur.

Hvordan arbeider vi med holdninger?

Kulturen i barnehagene skal preges av verdiene NÆR. Vi fremsnakker hverandre og kommunens omdømme. Barnets beste er et viktig prinsipp i FNs barnekonvensjon, og barnets medvirkning er sentral i barnehagen. Barnehagene jobber aktivt med arbeidsmiljøet, og dette miljøet skal preges av gode mellom menneskelige relasjoner.

Hvordan arbeider vi med kunnskap?

Utvikling av kunnskap i barnehagen skjer gjennom refleksjon i lærende møter. Vi har felles kompetansehevende tiltak gjennom felles planleggingsdager, felles kurs og samlinger. Barnehagen har en sammensatt personalgruppe med ulik erfaring og utdanningsnivå. Det er viktig med informasjonsflyt og gode rutiner.

Hvordan arbeider vi med ferdigheter?

Hver medarbeider bruker ferdighetene sine til beste for alle barn og hele barnehagen. Medarbeidere i barnehagene har kompetanse til å lede og gjennomføre endringsprosesser. Vi jobber systematisk med internkontroll og personalutvikling. Vi veileder og lærer av hverandre, og legger til rette for ekstern og intern hospitering. Vi har foreldreundersøkelser og medarbeiderundersøkelser som vi bruker til å forbedre kvaliteten i barnehagene.

Evaluering og kontinuerlig forbedring

Regelmessig evaluering er en del av arbeidet med kvalitetsplanen.

Arbeidet med kvalitetsplanen bør være en fast del av enhetenes virksomhetsplan. Virksomhetsplanen, som er utarbeidet av MKS-gruppen, blir evaluert årlig i samråd mellom kommunalsjef og den enkelte enhetsleder.

Kvalitetsplanen har på alle temaer, punktet: dette viser seg i praksis. Som hovedregel bør disse punktene evalueres jevnlig og når de er gjennomført.

På den årlige utviklingssamtalen mellom medarbeider og leder, bør man drøfte hvordan det har blitt jobbet med satsningsområdene.

Kvalitetsplanen blir evaluert en gang i året.

Hvordan vet vi at vi lykkes?

- Medarbeiderundersøkelsen:
10-faktor benyttes av mange kommuner og er et verktøy der situasjonen i Ringerike kommune kan vurderes opp mot andre norske kommuner. Hver enkelt barnehage utarbeider en handlingsplan som jobbes med gjennom hele året.
- Foreldreundersøkelsen:
Hvert år gjennomfører vi foreldreundersøkelse i regi av UDIR. Hver enkelt barnehage utarbeider en handlingsplan som jobbes med gjennom hele året.
- Spesialpedagogikk:
Nedgang på vedtak på spesialpedagogiske timer.
- Trygt og godt barnehagemiljø:
Ved behov utarbeides det aktivitetsplaner for barna. Nedgang i antall aktivitetsplaner viser at vi har jobbet forebyggende.

- Attraktivitet:
Barnehagene har nok søkere til antall barnehageplasser. Det er mange kvalifisert søkere til ledige stillinger.
- Livsmestring:
Når barn går ut av barnehagen med god selvfølelse og selvtillit, kan det på sikt føre til færre elever med skolevegring.
- Satsningsområdene:
Vi har nådd målene i satsningsområdene. Hver enkelt barnehage kan vurdere effekten av kjernekomponentene.
- Kvalitetsplanen er et arbeidsverktøy:
Lederen har forpliktet seg til planen, og arbeider etter den. Planen brukes til kompetanseheving og i møter.

Sammen former vi barnehagene for fremtiden

- Hva trenger barn i fremtiden?

Hva trenger barn i fremtiden?

I fremtidens barnehage er det flere viktige faktorer, som vil bidra til å sikre høy kvalitet og gode opplevelser for barna.

Kompetanse og kvalitet:

Barn trenger tett oppfølging av voksne som er tilstede her og nå i hele åpningstiden. Det er viktig å tilpasse gruppestørrelsen utfra barnas behov og modenhet.

Vi voksne må legge til rette for at barn får utvikle kreativitet, kritisk tenking, evne til samarbeid og finne løsninger. Endringskompetanse hos barn handler om deres evne til å tilpasse seg nye situasjoner og endringer i omgivelsene.

Inkludering og likestilling:

Barnehagen skal være en inkluderende arena hvor alle barn får delta aktivt, uavhengig av bakgrunn og behov. Dette bidrar til å utjevne sosiale forskjeller og gir alle barn like muligheter.

Bærekraftig utvikling:

Barnehagen skal bidra til at barna forstår at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. Dette innebærer å lære barna å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.

Tidlig innsats:

Tilpasning av barnehagetilbudet til hvert enkelt barns behov er sentralt. Tidlig innsats kan ha en positiv effekt på barns utvikling som varer hele livet. Gjennom intern kompetanseheving, kurs, hospitering og systematisk veiledning legger vi til rette for økte ferdigheter hos alle medarbeidere.

I møtet med morgendagens utfordringer er kompetente medarbeidere nøkkelen til å lykkes. Vi skal ha ansatte med nødvendig formell og lovpålagt kompetanse. I tillegg handler kompetanse også om ønskede ferdigheter, evner og holdninger.

Gleden er levert av Ringerike kommune

Ved å være Autoritative voksne er vi tilstede i kropp og sinn og øser ut vår omsorg, godhet og varme.

Vi bidrar til barns trygghet og trivsel. Vi veileder barnet til mestring og livsglede... slik at barnet får en følelse av egenverd!

Vi har respekt for barnet, ved å lytte til barnets verbalspråk og eller lese barnets kroppsspråk og handlinger.

Vi bekrefter barnets følelser, gir omsorg og grensesetter barnet. Vi tilrettelegger for aktiviteter, lek og vennskap.

Barn skal ha et fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Det er voksnes ansvar at barn trives og blir inkludert i fellesskapet!

RINGERIKE
nærmest det meste